

Belarus-krisen: NATO, Tyskland og Rusland

I disse dage udvikler krisen langs den polsk-belarussiske grænse. Dette Atlant Info fokuserer på tre forhold, der har indflydelse på krisen:

- NATO, hvor fokus er på krisestyring. Her tales der om at aktivere artikel 4. Denne handler om konsultationer. Samtidigt har NATO en tilstedeværelse i Polen i form af enhanced Forward Presence (eFP), der udgøres af en kampgruppe.
- Tyskland er målet for immigranternes drømme, og er samtidig stormagt i Europa, der gør Tyskland helt centralt i krisen.
- Rusland og Belarus er tæt forbundne og der er både russiske styrker i Belarus og igangsat en øvelse.

Helt generelt er Polen qua sit EU-medlemskab en del af EU's ydre grænse, hvilket i flygtningemæssig sammenhæng har betydning for EU, som dermed er inddraget i konflikten.

EU har under konflikten vist et bemærkelsesværdigt sammenhild. Konflikten kan måske accelerere diskussioner om EU's forsvarsdimension og muligvis Forsvarsunion.

Den 25. oktober 2021 opstod der sammenstød mellem polske grænsestyrker og migranter. Natten mellem den 1. og 2. november 2021 anklagede Polen Belarus for at have uniformeret personel på polsk territorium, hvilket udvikler sig til en diplomatisk krise mellem Polen og Belarus. Dette kan basalt set ses som et angreb på Polen og derved såvel EU's grænser.

NATO

- NATO har siden 1990'erne fokuseret på krisestyring. Dette ses i disse dage, og afspejler sig i artikel 4 i traktaten:
 - §4: *"Deltagerne vil rådføre sig med hverandre, når som helst nogen af dem mener, at nogen af deltageres territoriale integritet, politiske uafhængighed eller sikkerhed er truet."*
 - I især krisetid er der en grå periode, hvor krig eller krigslignende tilstand ikke hersker, men hvor frygten for krig eller krigslignende tilstand hersker. Her kan medlemslandene indkalde til konsultation, jf. artikel 4, hvor man kan fremlægge sine synspunkter og ønsker til NATO.
 - Praksis viser, at der skal meget til at aktivere artikel 4. Bl.a. har Tyrkiet i 2015 anmodet NATO om kollektivt forsvar - bl.a. i forhold til Syrien-konflikten og Islamisk Stat.¹
- NATO's artikel 5 – kendt som musketereden – handler om forsvar af alliansens forsvar af staterne, hvis en angribes:
 - §5 *Deltagerne er enige om, at et væbnet angreb mod en eller flere af dem i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle...*
- NATO etablerede "enhanced Forward Presence" (eFP) i de baltiske stater samt Polen i 2016, som svar på Ruslands annektering af Krim.
 - I Polen udgøres kampgruppen af enheder fra Kroatien, Rumænien, Storbritannien og USA.
 - Det er dog Polen selv, der har ansvaret for suverænitetsbevarelse og dermed beskyttelsen/kontrollen med fx den polske-belarussiske grænse.
- NATO ser Belarus' adfærd som, og man afviser ikke at kunne engagere sig.²

¹ <https://www.berlingske.dk/international/tyrkiet-bruger-sjaelden-nato-artikel>.

² kritisk https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_188529.htm

Tyskland

- Angela Merkel har kontaktet Vladimir Putin i håb om at han vil tale Lukashenko til fornuft. Denne situation udnytter civile migranter, og situation skal løses på en human måde, hvilket desværre ikke er tilfældet på nuværende tidspunkt.³
- Migranterne som står ved grænsen til Polen udtrykker helt tydeligt at de ikke ønsker at være i Polen, men blot ønsker at vandre igennem for at nå til Tyskland, og siden begyndelsen af 2021 har mere end 30.000 migranter altså krydset netop denne grænse.⁴
 - Dette skaber et massivt pres på Tyskland da især flygtningedebatten er et sårbart emne.
 - CSU som er det Bayerske søsterparti til CDU, har udtalt at de flygtninge som befinder sig ved Polens grænse under ingen omstændigheder blive fordelt ud iblandt EU medlemsstaterne.
 - Thorsten Frei fra CSU har udtalt at dette ville være den dumme beslutning som kan tages på nuværende tidspunkt, da Lukashenko netop forventer at EU vil tage imod disse flygtninge. Dette ville kun resultere i et forøget pres på den polske grænse i form af flere flygtninge.⁵
- Det polske militær for stor ros af den tyske indenrigsminister Horst Seehofer for indsatsen om at beskytte EU's ydre grænse, og opfordre hele EU til at stå sammen, da Lukashenko forsøger at destabiliserer hele unionen.⁶
 - Tyskland holder sin grænse til Polen åben da der er tillid til at det polske militær kan holde migranterne ude af EU.
 - Horst Seehofers stedfortræder Stephan Mayer har udtalt at Tyskland er parat til at sende tysk politi til grænsen for at hjælpe polen, men dette er blevet afvist af Polen, og yderligere har Polen også afvist hjælp fra Frontex.⁷
 - Det tyske højrefløjsparti AfD har i forbindelse med denne migrantsituation udtalt at Tyskland burde yde støtte til konstruktionen af grænsehegn på EU's østlige grænser, og dermed ikke kun Polen men også Ungarn med flere.⁸

Rusland

- Rusland og især Vladimir Putin, har i stor grad indflydelse på hvordan Belarus agere, og samtidig bistår Lukasjenko i udarbejdelse af indenrigs- og udenrigs anliggende. Dette gør sig gældende både i forhold til politisk rådgivning, men også i forhold til den militære opbakning Belarus får fra Rusland.
 - Den internationale isolation af Belarus og Lukasjenko, har ført den Belarussiske præsident i armene på Putin og medvirket som katalysator for de sikkerhedspolitiske bekymringer NATO og EU står over for nu.
- Der er sket en generel forøgelse af det militære samarbejde imellem Rusland og Belarus.⁹
- Rusland har sendt mindst 2,500 russiske tropper til Belarus – derved står russiske tropper direkte over for NATO-styrker.

³ <https://www.dw.com/en/germanys-dilemma-how-to-deal-with-belarus/a-59800118>

⁴ <https://tass.com/world/1358777>

⁵ <https://www.dw.com/en/germanys-dilemma-how-to-deal-with-belarus/a-59800118>

⁶ <https://news.sky.com/story/germany-urges-eu-unity-amid-growing-tensions-as-migrants-camp-on-poland-belarus-border-12464576>

⁷ <https://news.sky.com/story/germany-urges-eu-unity-amid-growing-tensions-as-migrants-camp-on-poland-belarus-border-12464576>

⁸ <https://www.dw.com/en/germanys-dilemma-how-to-deal-with-belarus/a-59800118>

⁹ <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/belarusalert/putin-militarizes-belarus/>

- Der er faldskærmstropper, der er deployeret tæt på grænsen ved til Polen.¹⁰
- Der er en de facto permanent tilstedeværelse af russisk militær i Belarus. Denne er bla. opbygget siden august 2021, hvor russisk eksport af våbensystemer og personel til militærtræning af Belarussiske tropper er sket.¹¹
- Med opmærksomheden rettet mod immigrantsituationen, fortager Rusland og Belarus samtidig militærøvelser.
 - Lukasjenko udtalte d. 13. november, 2021, at man har gennemført og fortsat vil gennemføre fælles operationer i en skala den Europæiske Union ikke vil kunne måle sig med, og uddyber samtidig at diplomati og militær er en vigtig del er deres relation.¹²
- Lukasjenko er også interesseret i at importere det ballistiske missilsystemet "Iskander"¹³ fra Rusland, der kategoriseres som værende et kortdistance system.
 - Interessen baseres på, at kunne være i stand til at dække en rækkevidde der indebære hele Belarus, så grænserne er beskyttet fra såvel nord til syd som øst til vest.¹⁴

Dette Atlant Info er en del af Atlantsammenslutningens generelle oplysningsarbejde. Vi stiller meget gerne op og uddyber indholdet.

¹⁰ <https://www.voanews.com/a/russia-dispatches-paratroopers-to-belarus-as-tensions-soar/6310853.html>

¹¹ <https://t.me/modmilby/7654>

¹² <https://www.gazeta.ru/army/news/2021/11/13/16849717.shtml> - " Лукашенко рассказал об операциях Белоруссии и России, не снявшихся Западу " 13. nov, 2021

¹³ [https://missilethreat.csis.org/missile/ss-26-2/-9K720-Iskander-\(SS-26\)](https://missilethreat.csis.org/missile/ss-26-2/-9K720-Iskander-(SS-26))

¹⁴ <https://oborona.ru/product/zhurnal-nacionalnaya-oborona/my-zdes-nadezhno-derzhim-nashu-oboronu-42850.shtml> - «Мы здесь надежно держим нашу оборону», 13. nov, 2021